

LUNDS
UNIVERSITET

BUDGETUNDERLAG

2003-02-24

Dnr I B11 6652/02

Regeringen
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Budgetunderlag för Lunds universitet avseende perioden 2004 - 2006

I enlighet med regeringens beslut 2002-12-19 får styrelsen för Lunds universitet härmed överlämna budgetunderlag avseende perioden 2004 – 2006. Budgetunderlaget tar sin utgångspunkt i de planeringsförutsättningar som anges i budgetpropositionen för år 2003 (Prop 02/03:1) samt i universitetets årsredovisning för 2002. Uppgifterna redovisas i enlighet med vad som anges i utbildningsdepartementets PM 2002-12-19.

1. Grundläggande utbildning

1.1 Universitetets uppdrag

Regeringen angav som mål att Lunds universitet under 2002 skulle uppnå 26 285 helårsstudenter, vilket innebar en ökning med drygt 3 200 jämfört med 2001. Universitetet uppnådde ca 97% av detta mål eller 25 465 helårsstudenter. Detta innebar en ökning med 3 439 helårsstudenter. Antalet helårsstudenter inom teknik och naturvetenskap ökade med ca 450 till totalt drygt 7 000 under 2002, vilket är ca 450 fler än regeringens mål.

Denna utveckling speglar i stort resultatet av de ansträngningar universitetet gjort under 2002 för att förändra utbildningsutbudet så att det i så stor utsträckning som möjligt möter de studerandes efterfrågan. Trots de begränsningar som finns vid flera institutioner när det gäller tillgång på lärare och undervisningslokaler har universitetet under 2002 kunnat öka antalet helårsstudenter med ca 1 500 inom ekonomi, samhällsvetenskap, juridik och teknik, d v s områden där det råder ett stort söktryck. Universitetet har också framgångsrikt prövat nya distributionsformer, främst genom en kraftig satsning på nätbaserad distansutbildning som bidragit till att totalt sett öka antalet sökande till universitetets utbildning. Inte minst har detta medverkat till att tillströmningen inom humaniora och teologi ökat något jämfört med 2001.

Vissa tecken under 2002 har också pekat mot en generellt ökad efterfrågan på högre utbildning och därmed ett ökande söktryck. Fortfarande är emellertid efterfrågan på utbildning förhållandevis svag inom vissa områden. Det gäller framför allt naturvetenskaplig utbildning, språkutbildning och kortare ingenjörstudier. Inom IT-inriktade utbildningar har också tillströmningen minskat kraftigt. Universitetet måste mot denna bakgrund även fortsättningsvis både satsa aktivt på

olika rekryteringsåtgärder och på att successivt anpassa utbildningsutbudet till den rådande efterfrågan.

Sammantaget har universitetet dock inte lyckats nå ersättningstaket för den grundläggande utbildningen. Om man bortser från värdet av de sparade prestationer om ca 25 Mkr som universitetet tar i anspråk under 2002 blir resultatet ca 31 Mkr under ersättningstaket. Det bör dock noteras att takbeloppet genom särskilt regeringsbeslut våren 2002 höjdes med ca 17 Mkr av vilka hälften var en engångssatsning under 2002. Bedömningen av utfallet av den grundläggande utbildningen under 2003 skall ses mot denna bakgrund.

En mer detaljerad analys av utfallet av den grundläggande utbildningen under 2002 lämnas i universitetets årsredovisning.

Universitetets planering för 2003 utgår från att det skall vara möjligt att öka utbildningsvolymen ytterligare och att detta fortsatt skall ske inom områden med stor efterfrågan på utbildning. Satsningen på nätbaserad distansutbildning kommer att fortsätta. Nya magisterprogram kommer att starta inom LTH och utbyggnaden av utbildning i Helsingborg kommer att fortsätta. Med dessa åtgärder räknar universitetet med att under 2003 kunna nå det anvisade ersättningstaket.

En nyckelfråga för bedömningen av möjligheterna till en fortsatt utbyggnad av grundutbildningsvolymen för perioden 2004 – 2006 är emellertid hur det generella söktrycket till högre utbildning utvecklas. Som nämnts ovan har man under 2002 kunnat iaktta en viss ökning av sökande totalt sett. Det finns anledning att tro att de nu successivt ökande ungdomskullarna skall innebära en viss fortsatt ökad efterfrågan de närmsta åren och att det i det perspektivet bör kunna finnas vissa utbyggnadsmöjligheter. Samtidigt spelar den samhällsekonomiska situationen och utvecklingen på arbetsmarknaden en stor roll för ungdomarnas benägenhet att söka sig till högre utbildning och också för vilka utbildningar man efterfrågar. Det är därför viktigt att i rekryteringsarbetet påverka de sökande så att områden med idag svag efterfrågan ökar i attraktivitet, som t ex språk och naturvetenskap.

I detta sammanhang är det slutligen angeläget att understryka, att den kraftiga utbyggnad av grundutbildningen som skett sedan mitten av 1990-talet successivt inte åtföljts av resurser i motsvarande omfattning. Resurssituationen för den grundläggande utbildningen är idag utomordentligt ansträngd. Det finns därför starka skäl för att per capita-ersättningarna för grundutbildningen räknas upp generellt inom alla utbildningsområden. Det kan i det sammanhanget också noteras att det utbyggnadsförslag universitetet redovisar i det följande och med de antaganden som görs rörande kostnadsutvecklingen leder till ett negativt resultat vad avser grundläggande utbildning under den senare delen av planeringsperioden. Det kommer således att bli nödvändigt med vissa ytterligare besparingsåtgärder.

Universitetet redovisade i sitt budgetunderlag 2002 ett förslag till fortsatt utbyggnad under perioden 2004 – 2006 om sammantaget 1 500 helårsstudenter. Universitetet bedömning är att detta förslag i stort bör gälla som planeringsförutsättning. Förslaget till ökning per år och utbildningsområde innebär följande:

	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
HTJS	200	300	400
Naturvetenskap	-	50	50
Teknik	100	100	150
Vård	50	50	50
Summa	350	500	650

1.2 Nätuniversitetet

Som nämnts ovan har Lunds universitet genomfört en stor satsning på nätbaserad distansutbildning. Huvuddelen av denna satsning har fr o m hösten 2002 skett inom ramen för det svenska nätuniversitetet.

Denna utbildningsform har visat sig vara ett mycket bra sätt att öka rekryteringen till högre utbildning och de preliminära analyser som hittills gjorts tyder på att den nätburna utbildningen öppnat möjligheter till högre utbildning för grupper som på grund av sina bostadsband annars skulle haft svårt att ta del i högskoleutbildning.

Fortfarande återstår emellertid ett omfattande utvecklingsarbete när det gäller att hitta bra tekniska och pedagogiska lösningar för denna typ av utbildning. Inte minst måste betydande insatser göras för att underlätta för de studerande att nå sina utbildningsmål och därmed höja prestationsnivåerna i nätutbildningen. Regeringen har uppmärksammat det förhållande att prestationsgraden i den nätbaserade utbildningen genomsnittligt är betydligt lägre än i reguljär campusutbildning och att universitet och högskolor därmed kan avräkna lägre ersättning för dessa studenter trots att undervisningskostnaderna i många fall bedöms vara högre än för traditionell undervisning. Ett system med ett särskilt ersättningsbelopp för helårsstudenter på nätuniversitetets kurser utöver basersättningen tillämpas därför under 2003 och 2004. Denna lösning ger förutsättningar för att kunna öka prestationsnivåerna i den nätbaserade utbildningen men är också ett viktigt incitament för en fortsatt utveckling av denna utbildningsform.

Universitet gör bedömningen att det kommer att ta avsevärt längre tid att finna de bästa formerna för den nätbaserade utbildningen och att ett system med en särskild tilläggsersättning bör kunna gälla åtminstone även t o m 2006. Universitetet vill i detta sammanhang också framföra önskvärdheten att förutsättningarna för planeringen av verksamheten kan anges med viss långsiktighet. Det innebär avsevärda svårigheter för universitetet att planera sin verksamhet om inte ens resurserna för hela året är kända när budgetåret börjar.

1.3 Breddad rekrytering och ökad mångfald

Regeringen har under 2002 anvisat särskilda medel för åtgärder för att förbättra rekryteringen till grundläggande utbildning och då med särskild inriktning mot en breddad social och etnisk mångfald.

Universitetet har genomfört en rad åtgärder med detta syfte och avser att fullfölja dessa under den närmaste treårsperioden genom särskilda satsningar. Arbetet med breddad rekrytering måste i stor utsträckning inriktas mot att finna former för olika

typer av förberedande utbildningar och stöd i undervisningen. Samspelet med gymnasieskola, kommunala vuxenutbildningar och andra utbildningsanordnare som t ex folkhögskolor är också en central del av detta arbete. F n genomförs olika aktiviteter i huvudsak som försök i förhållandevis begränsad skala och som enskilda projekt. Ett mer omfattande projekt i samarbete med högskolan i Kristianstad och Malmö högskola tillsammans med ett dussintal folkhögskolor i Skåne och som syftar till att erbjuda ett studieförberedande läsår planeras för närvarande.

Om verksamheten på sikt skall få genomslag så att större studentgrupper skall kunna erbjudas att ta del i olika typer av förberedande utbildningar och kunna erbjudas mer omfattande stöd måste den ges mer reguljära former. Ett system där verksamheten i viktiga avseenden skall finansieras med projektmedel som söks särskilt för varje aktivitet är i detta sammanhang både tungrovt och svårhanterligt. Det nuvarande resurstilldelningssystemet till den grundläggande utbildningen är inte heller lämpat för att bedriva en mer omfattande verksamhet av detta slag. Universitetet föreslår därför att statsmakterna under en period framåt anvisar särskilda medel för genomförande av åtgärder som syftar till en breddad rekrytering.

1.4 Lunds universitets verksamhet i Helsingborg

Lunds universitet har sedan 1998 genomfört en kraftig utbyggnad av grundläggande utbildning i Helsingborg. Utbildning bedrivs läsåret 2002/2003 inom följande program - socionomutbildning, service management, kommunikationsvetenskap, miljöstrategi, marinbiologi, ingenjörutbildning och YTH-utbildning. Dessutom anordnas tekniskt basår och fristående kurser. Totalt omfattar verksamheten ca 2 100 helårsstudenter.

Det är av stor betydelse att en fortsatt utbyggnad av verksamheten i Helsingborg kan ske och målsättningen är att utbildningsvolymen skall svara mot ca 3 500 helårsstudenter. Denna volym är en förutsättning för att de fasta kostnaderna för infrastruktur och lokaler skall utgöra en rimlig andel av kostnaderna för att bedriva verksamheten i Helsingborg. Av den anledningen bedrivs ett intensivt utvecklingsarbete för att utveckla utbildningsutbudet. Detta arbete sker i nära samarbete med kommunerna i nordvästra Skåne och med näringslivet i regionen. Avsikten är att så långt möjligt åstadkomma en samlad utbildningsprofil i Helsingborg som kompletterar universitetets verksamhet i Lund och som möjliggör att nya pedagogiska grepp också prövas.

En förutsättning för den fortsatta utbyggnaden är att universitetets totala utbildning kan fortsätta att expandera i enlighet med vad som anförs i avsnitt 1.1.

1.5 Flygläro-utbildning

Lunds universitet bedriver sedan 1998 som särskilt åtagande trafikflygarutbildning. För innevarande budgetår erhåller universitetet 25 182 tkr som ersättning för denna verksamhet.

I budgetunderlaget för 2003 redovisade universitetet förslag rörande genomförande av flygläro-utbildning i anslutning till Trafikflyghögskolan. Därefter har universitetet i särskild ordning hos Högskoleverket begärt examensrätt för flygläro-examen. En prövning av denna ansökan pågår nu och Högskoleverkets beslut förväntas under våren 2003.

Flygläroarutbildningen, som omfattar 40 poäng, dimensioneras lämpligen för ett årligt intag av 12 studerande med början vårterminen 2003. Kostnaden per studerande beräknas till 140 000 kr. Härav avser 100 000 kr den praktiska delen av utbildningen med dess inslag av flygning. Återstående medel har beräknats som en kombination av de ersättningsbelopp som gäller för helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdena samhällsvetenskap och undervisning. I dessa medel om 40 000 kr ingår också ett smärre belopp för särskilda omkostnader till följd av att utbildningen är förlagd till Ljungbyhed.

Med hänvisning till det nu redovisade föreslår universitetet under förutsättning att Högskoleverket beslutar ge Lunds universitet examensrätt för flygläroarutbildning att medelsanvisningen till TFHS för om budgetåret 2003 räknas upp med 1 680 tkr för anordnande av flygläroarutbildning.

1.6 Ersättningsbelopp för musik och design

Lunds universitet har i tidigare budgetunderlag redovisat den överföring av läroarutbildning med inriktning mot musik och annat ämne som sedan 2001 gjorts från Malmö högskola. Som konsekvens av denna förändring har successivt det antal helårsstudenter som kan avräknas mot ersättningsbeloppet för utbildning i musik ökat under 2002 och 2003 till sammanlagt 379 samtidigt som motsvarande tak vid Malmö högskola sänkts till att 2003 utgöra 5. Dessa 5 helårsstudenter bör nu i konsekvens med tidigare beslut överföras till Lunds universitet för om budgetåret 2004.

För den fortsatta utbyggnaden av läroarutbildningen i musik behövs därutöver en ökning av antalet helårsstudenter som kan avräknas mot ersättningsbeloppet för musik med 24 för 2004, 19 för 2005 och 7 för 2006.

Höstterminen 1995 inrättades ett program i design med inriktning mot byggandets industriellt framställda produkter vid LTH. Programmet omfattade 180 poäng med en årlig antagning av 15 studerande. Höstterminen 1999 ändrades programmet till att avse industridesign. Omfattningen är då 200 poäng med ett årligt intag av 30 studerande.

Lunds universitet genomför således en betydande satsning inom designområdet. Designutbildningen och den forskning kring designfrågor som successivt byggs upp inom LTH har under 2002 kunnat samlas i nya ändamålsenliga lokaler. Det nya designhuset har kommit till stånd tack vare en donation från Stichting IKEA Foundation.

Programmets kurser klassificeras med 112 poäng designkurser medan övriga kurser i huvudsak tillhör utbildningsområdet teknik och i någon mån humaniora och samhällsvetenskap.

I regleringsbrev för 2003 anges att Lunds universitet högst kan avräkna 56 helårsstudenter inom utbildningsområdet design. Den fullt utbyggda designutbildningen kommer 2005 att omfatta 165 studerande vilket innebär med ovan angiven fördelning på utbildningsområden att antalet helårsstudenter inom utbildningsområdet design kommer att vara ca 107. Viss hänsyn har därvid tagits till normala studieavbrott.

Mot denna bakgrund föreslår universitetet att det högsta antal helårsstudenter Lunds universitet får avräkna inom utbildningsområdet design ändras till 107 fr o m 2004.

2. Forskning och forskarutbildning

2.1 Forskarutbildning

Rekryteringen till forskarutbildningen har fortsatt att öka under 2002. Det innebär att forskarutbildningen nu stabiliserats efter den minskade antagning som var följden av 1998 års forskarutbildningsreform. Fortfarande kan emellertid studenternas efterfrågan på utbildning inte mötas inom flera fakulteter, främst p g a att det saknas tillräckligt med resurser för studiestöd. Framför allt gäller detta inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. En utbyggnad av anslaget för forskning och forskarutbildning för detta ändamål är angelägen. Universitetet avser att i annat sammanhang redovisa sina bedömningar av vilka resurstillskott som behövs för att öka volymen i forskarutbildningen.

Universitetet har i tidigare budgetunderlag föreslagit att den verksamhet med särskilda forskarskolor som inleddes under 2001 bör utvecklas och byggas ut till flera områden. De erfarenheter som nu har vunnits pekar på att denna form av samlad forskarutbildning fungerar väl och att också samverkan kring forskarutbildningen med de högskolor som saknar vetenskapsområde också utvecklats positivt. Detta stärker uppfattningen att det är angeläget att ett system med särskilda forskarskolor byggs ut vidare. I ett sådant sammanhang är det enligt universitetets uppfattning särskilt angeläget att pröva forskarskolor inom områden som täcker flera näraliggande områden. Universitetet vill som tidigare peka på att möjligheterna till sådan organiserad samverkan i forskarutbildningen skulle kunna vara särskilt lämplig att pröva inom språkområdet. Vid Lunds universitet pågår nu byggnationen av ett språk- och litteraturcentrum, där språkinstitutioner tillsammans med litteraturvetenskap kommer att kunna samlas under ett tak. Därmed kommer det att bli möjligt att på olika sätt öka samverkansmöjligheterna mellan de olika språkämnen och en forskarskola inom detta område skulle kunna få en central roll i vidareutvecklingen av forskarutbildningen inom språkområdet. Universitetet kommer i det fortsatta arbetet med den kommande forskningsstrategin att återkomma med ytterligare preciserade förslag till nya forskarskolor.

En viktig fråga generellt för forskarutbildningen gäller utbildning av handledare. Universitetet har ambitionen att erbjuda alla handledare en kvalificerad utbildning. För att detta skall vara möjligt i önskvärd omfattning fordras emellertid att särskilda resurser kan tillföras fakultetsanslagen. De erfarenheter som vunnits av de inrättade forskarskolorna skulle i det sammanhanget också kunna tjäna som modell för hur en bra handledningssituation kan fungera.

Sedan 2002 anordnas konstnärlig forskarutbildning i fri konst, musik och teater vid Lunds universitet. Sedan tidigare anordnas också forskarutbildning i musikpedagogik vid musikhögskolan. Verksamheten har hittills bedrivits med begränsat ekonomiskt stöd, främst via anslag från vetenskapsrådet och genom särskilda avsättningar inom universitetets samlade anslag. Regeringen har i annat sammanhang uttryckt sitt stöd för en utveckling av konstnärlig forskarutbildning i linje med den verksamhet som nu bedrivs inom universitetet. För att långsiktigt kunna utveckla denna verksamhet och därmed uppnå den kritiska massa som är en förutsättning för att denna

forskarutbildning skall kunna uppnå en hög kvalitet behövs en mer permanent finansiering än vad som hittills kunnat åstadkommas. Universitetet föreslår mot denna bakgrund att anslaget för forskning och forskarutbildning under perioden utökas med sammanlagt 12 Mkr för konstnärlig forskarutbildning.

Av årsredovisningen framgår att examinationen i forskarutbildningen kommer att uppnås med bred marginal för universitetet i sin helhet. Vissa svårigheter att nå målen gäller dock för det tekniska vetenskapsområdet, där examinationen hittills pekar mot att bli ca 40 examina under målet. Mot denna bakgrund bör examensmålen för forskarutbildningen ändras för perioden 2001 – 2004 enligt följande:

<u>Vetenskapsområde</u>	<u>Mål 2001 – 2004</u>
Humanistiskt-samhällsvetenskapligt	391
Medicinskt	434
Naturvetenskapligt	294
Tekniskt	400

2.2 Forskning

Regeringen har beslutat att bl a universitet och högskolor under 2003 skall redovisa sina forskningsstrategier som ett underlag inför näst forskningspolitiska proposition.

Mot den bakgrunden lämnar universitetet inte i detta sammanhang någon mer ingående redovisning av sina planer och förslag till resursförstärkningar rörande utvecklingen av forskningsverksamheten under perioden. Universitetet vill dock översiktligt redovisa vissa övergripande principiella resonemang kring frågor som rör utvecklingen av anslagen för forskning.

Universitetets samlade forskningsverksamhet har ökat kraftigt under en följd av år. Den reala ökningen av forskningsresurserna har dock genomgående bestått i ökande externa bidrag, antingen från andra statliga finansiärer eller från privata forskningsfinansiärer. Denna utveckling finns i ekonomiska termer ingående redovisad i universitetets årsredovisning och kan i korthet sammanfattas så, att det inom flera fakulteter idag råder en obalans mellan fakultetsanslagen och de externa forskningsanslagen. Fakulteternas möjligheter att göra egna prioriteringar och att stimulera den fria grundforskningen har därmed blivit alltmer begränsade. Detta förstärks ytterligare av att externa finansiärer kräver motfinansiering från fakultetsanslagen. Universitetet ser självklart mycket positivt på utvecklingen av de externa anslagen. Den finansiering som sker genom vetenskapsrådet och genom andra statliga och privata finansiärer är en förutsättning för merparten av universitetets forskning. Samtidigt måste det, för att universitetet skall kunna vara attraktivt för externa finansiärer, finnas en basfinansierad verksamhet av viss omfattning. En fortsatt utveckling som innebär att balansen mellan extern finansiering och anslagsfinansiering förändras ytterligare riskerar att innebära att svensk universitetsforskning inte som hittills kan utvecklas i en dialog mellan universitetets forskare och externa finansiärer utan istället i stora delar kommer att styras av intressen utanför forskningsinstitutionerna.

En annan viktig effekt av den uppkomna situationen är att all planering riskerar att bli kortsiktig och måste anpassas till de signaler om resursallokering som kommer från de

externa finansierarna. Det finns därmed en uppenbar risk för en likriktning av svensk forskning snarare än den mångfald som är grunden för hela forskningssystemet. Att orimligt stor tid måste ägnas åt att skriva ansökningar bidrar också till en betydande ineffektivitet. Om denna utveckling fortsätter och om inte de forskningstunga universiteten kompenseras för den relativa minskningen av forskningsanslagen kommer detta på sikt att försämra Sveriges möjlighet att hävda sig i den internationella forskningskonkurrensen.

Obalansen mellan fakultetsanslagen och de externa forskningsresurserna är idag det enskilt största problemet för universitetets forskningsverksamhet och universitetet ser det som utomordentligt angeläget att fakultetsanslagen under perioden kan ges en kraftig förstärkning.

Inom många områden tenderar forskning idag att utvecklas till alltmer storskalig verksamhet. Forskningsansatser kan inte begränsas till enskilda forskargrupper eller enskilda institutioner utan måste bygga på samverkan mellan stora grupper forskare över både institutions- och fakultetsgränser om man skall kunna åstadkomma slagkraftig forskning med hög internationell kvalitet. Större samlade forskningsprogram kräver i många fall också betydande investeringar i t ex dyrbar utrustning eller lokaler. I sådana fall kommer det att vara angeläget att forskningsplaneringen sker i ett nära samspel mellan universitetets ledning och de enskilda fakulteterna.

I universitetets arbete med den kommande forskningsstrategin kommer en viktig uppgift att vara att identifiera sådana större forskningsområden eller forskningsteman där Lunds universitets unika bredd kan tas tillvara. Ett exempel på ett sådant tema, som kan baseras på kompetenser inom de flesta av universitetets fakulteter, är det fält som berörs av biovetenskaper, medicin och kemi men som också har anknytning till ekonomi, beteendevetenskaper, juridik och etik och som kan sammanfattas under begreppet livsvetenskaper. Ett annat exempel på ett samlande tema där förutsättningarna finns för en större satsning rör utvecklingen mot en hållbar samhällsutveckling.

MAX-lab utvärderades 2002 av vetenskapsrådet. Utvärderarna framhöll att en viktig orsak till MAX-labs unika styrka var den starka kontakten med Lunds universitet och med den naturvetenskapliga fakulteten. Inför MAX-labs fortsatta utveckling vill vi stärka detta samband ytterligare. Då ett stort antal acceleratorkonstruktioner pågår runt om i världen, råder idag en stark brist på kompetenta acceleratorfysiker. Universitetet vill nu ytterligare förstärka satsningen på acceleratorfysik på MAX-lab och söker stöd för att initialt starta en nationell forskarskola i acceleratorfysik med bas i MAX-lab och med akademisk hemvist i den naturvetenskapliga fakulteten. Universitetet vill därefter fortsätta den akademiska satsningen på MAX-lab och föreslår därför att ytterligare riktade resurser ställs till förfogande i ett senare skede. Bedömningen är att en förstärkt nationell utbildning inom acceleratorfysik brådskar och att den skall lokaliseras till MAX-lab som i ovanstående utvärdering bedömdes vara den enda idag existerande nationella accelerator som bör fortsätta att utvecklas.

Universitetet framförde i anslutning till sitt budgetunderlag för 2003 förslag om riktat stöd för det starkt fakultetsöverskridande området beräkningsbiologi. Trots att Stiftelsen för strategisk forskning genom sitt stöd till stamcellsforskningen vid Lunds universitet indirekt gett ett stöd till den utveckling som skissades i skrivelsen, kvarstår ett starkt behov av en tydlig riktad satsning på beräkningsbiologi - bioinformatik.

Genom omprioriteringar inom fakulteterna sker en successiv uppbyggnad, men en kraftfull riktad satsning skulle ge ovärderlig möjlighet till en snabbare uppbyggnad av denna idag nödvändiga kompetens.

Lunds universitet skall utveckla samverkan med samhällets olika delar. Inte minst väsentlig är universitetets samverkan med näringslivet, som bl a skall nyttiggöra de innovationer som sker inom forskningen. Universitetet har under lång tid utvecklat en rad olika verktyg för denna samverkan och ett samlat system för nyttiggörande och kommersialisering av innovationsresultat finns nu på plats. I detta system samverkar olika enheter inom universitetet med universitetets holdingbolag, LUAB, och med olika nationella och regionala organisationer. Inom universitetets verksamhet har också satsningar för att förstärka utbildning och forskning kring innovationsprocesser genomförts. En ny professur i innovationsteknik har nyligen tillsatts och ett särskilt centrum för innovationsutveckling håller på att etableras i samverkan med Vinnova. En avgörande förutsättning för att denna verksamhet skall lyckas är emellertid att det finns en rimlig tillgång på riskkapital i systemet.

3. Investeringar i anläggningstillgångar

Universitetets planerade investeringar i anläggningstillgångar redovisas i tabell 7.

4. Investeringar i lokaler

Universitetets investeringar i lokaler framgår av tabell 8.

5. Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret

Universitetet bedömer att den kredit som fastställts för 2003 och som omfattar 244 277 tkr bedöms kunna vara oförändrad under perioden.

6. Avgiftsbelagd verksamhet

Intäkterna av den avgiftsfinansierade verksamheten belöpte sig under 2002 till 397 Mkr vilket är en minskning med ca 60 Mkr jämfört med 2001. Denna minskning förklaras i allt väsentligt av att vårdutbildningen fr o m 2002 finansieras inom statsbudgetanslagen.

Uppdragsutbildningen har minskat något mellan 2001 och 2002. Universitetet har emellertid gjort särskilda ansträngningar att öka denna verksamhet och det finns anledning att tro att uppdragsutbildningens volym åter kommer att öka under planeringsperioden. Intäkterna avseende utbildning åt annan högskola har i huvudsak avsett medverkan i lärarutbildningen vid Malmö högskola. Intäkterna 2002 är något mindre 2002 än 2001 och omfattar drygt 21 Mkr. Det råder en viss osäkerhet om hur omfattningen av universitetets medverkan i denna utbildning kommer att utvecklas med hänsyn till den genomgripande omläggning av lärarutbildningen som nu pågår. Samtidigt ökar utbildningsvolymen inom lärarutbildningen, varför en rimlig bedömning är att omfattningen av universitetets medverkan kommer att vara i samma storleksordning som under 2002.

Uppdragsforskningens intäkter 2002 var 91 Mkr. Genom avvecklingen av verksamhetsgrenen Övrig verksamhet har vissa justeringar av fördelningen mellan uppdragsforskning och avgiftsfinansierad verksamhet enl 4§ Avgiftsförordningen skett

vilket innebär att intäkterna för rådgivning och liknande tjänster ökat till ca 151 Mkr. Sammantaget omfattar denna verksamhet ca 242 Mkr vilket är en ökning med ca 20 Mkr. Universitetets bedömning är att denna verksamhet kommer att öka i ungefär samma takt under planeringsperioden.

7. Sammanfattande bedömning

Lunds universitets bedömning är att den vändning av efterfrågan på grundläggande högskoleutbildning som skett under 2002 kommer att bestå och att efterfrågan kommer att öka. Mot den bakgrunden räknar universitetet med att under 2003 nå en utbildningsvolym som motsvarar det fastställda taket i ersättning för grundutbildning. Universitetet räknar också med att det finns möjligheter att ytterligare bygga ut grundutbildningen under perioden med sammanlagt ca 1 500 helårsstudenter. En betydande del av denna utbyggnad bör ske i Helsingborg. Universitetet räknar också med en fortsatt utbyggnad av den nätbaserade distansutbildningen inom ramen för nätuniversitetet.

Universitetet ser med stor oro på den obalans som uppstått mellan fakultetsanslag och externa forskningsmedel. Den fria nyfikenhetsstyrda forskningen riskerar att marginaliseras inom universitetet om inte fakultetsanslagen kan utvecklas i takt med de externa intäkterna. Interna omprioriteringar och nya satsningar försvåras om resurserna blir låsta till den infrastruktur som är en förutsättning för den externa finansieringen. Universitetet kommer att redovisa en djupare analys av dessa förhållanden i den forskningsstrategi som skall lämnas till regeringen under hösten 2003.

Universitetet räknar inte med någon avmattning av den externfinansierade forskningen under planeringsperioden utan beräknar att de externa forskningsanslagen skall fortsätta med en nettoökning om ca 2% årligen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetsstyrelsen. I beslutet deltog ordföranden, direktör Lennart Nilsson samt ledamöterna rektor Göran Bexell, riksdagsman Bo Bernhardsson, fil dr Katarina Byström, direktör Peter Egardt, direktör Svend Holst-Nielsen, kanslichef Bengt Nörby, riksdagsman Bengt Silfverstrand, universitetslektor Paula Uddman, professor Per Belfrage, professor Bärbel Hahn-Hägerdal, doktorand Cecilia Gagné, studerande Amir Mohseni samt studerande Kristina Arnrup Thorsbro. Dessutom närvarade företrädarna för de anställda Carita Brinck och Christer Johansson samt universitetsdirektör Peter Honeth och planeringschef Lars Olof Nilsson, föredragande.

Göran Bexell

Lars Olof Nilsson
(Planeringsenheten)

Tabell 1

	År -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Total budget; nollförslag (Mkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 1)	2 664	2 905	2 899	2 894	2 894
Anslag till pensionspremie	124	0	0	0	0
Avgifter och andra ersättningar	398	414	422	431	439
Bidrag	1 464	1 523	1 553	1 584	1 616
Finansiellt netto	42	42	42	42	42
Summa intäkter	4 692	4 883	4 916	4 951	4 991
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	2 806	2 918	2 977	3 036	3 097
Lokaler	589	610	649	681	688
Drift/övrigt	1 015	1 035	1 045	1 056	1 066
Avskrivningar	246	253	260	268	278
Summa kostnader	4 656	4 816	4 931	5 041	5 129
Periodens kapitalförändring	36	67	-15	-90	-138

1) Anslagssparande, 6 890 tkr beräknas tas i anspråk år 2003

Tabell 2

**Nollförslag för
verksamhetsgren:**

Grundläggande högskoleutbildning (Mkr)	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Ber.	År 2 Ber.	År 3 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag					
takbelopp 1)	1 257	1 387	1 381	1 381	1 381
särskilda åtaganden 2) 3)	102	96	96	91	91
Anslag till pensionspremie	65	0	0	0	0
Avgifter och andra ersättningar	178	185	189	193	196
Bidrag	52	54	55	56	57
Finansiellt netto	8	8	8	8	8
Summa intäkter	1 662	1 730	1 729	1 729	1 734
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 008	1 048	1 069	1 091	1 112
Lokaler	264	273	290	305	308
Drift/övrigt	298	304	307	310	313
Avskrivningar	51	53	55	57	59
Summa kostnader	1 621	1 678	1 721	1 763	1 793
Periodens kapitalförändring	41	52	8	-34	-59

1) Anslagssparande, 6 890 tkr beräknas tas i anspråk år 2003

2) I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning med 60 800 tkr år -1 och med 62 296 tkr för resterande år.

3) Ersättning för nätuniversitetet ingår inte för åren 2003 - 2006

Tabell 3

**Nollförslag för verksamhetsgren:
Forskning och forskarutbildning
(Mkr)**

	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Ber.	År 2 Ber.	År 3 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 1)	1 305	1 422	1 422	1 422	1 422
Anslag till pensionspremie	59	0	0	0	0
Avgifter och andra ersättningar	220	229	233	238	243
Bidrag	1 412	1 468	1 498	1 528	1 558
Finansiellt netto	34	34	34	34	34
Summa intäkter	3 030	3 153	3 187	3 222	3 257
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 798	1 870	1 907	1 946	1 984
Lokaler	325	337	359	376	380
Drift/övrigt	717	731	738	746	753
Avskrivningar	195	200	205	211	219
Summa kostnader	3 035	3 138	3 210	3 278	3 337
Periodens kapitalförändring	-5	15	-22	-56	-79

1) I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning med 257 715 tkr år -1 och med 264 054 tkr för resterande år.

Tabell 4

Total budget; förändringsförslag (Mkr)	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Ber.	År 2 Ber.	År 3 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 1)	2 664	2 905	2 945	2 973	3 003
Anslag till pensionspremie	124	0	0	0	0
Avgifter och andra ersättningar	398	414	422	431	439
Bidrag	1 464	1 523	1 553	1 584	1 616
Finansiellt netto	42	42	42	42	42
Summa intäkter	4 692	4 883	4 962	5 030	5 100
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	2 806	2 918	3 013	3 096	3 184
Lokaler	589	610	649	681	688
Drift/övrigt	1 015	1 035	1 055	1 075	1 088
Avskrivningar	246	253	260	268	278
Summa kostnader	4 656	4 816	4 977	5 120	5 238
Periodens kapitalförändring	36	67	-15	-90	-138

1) Anslagssparande, 6 890 tkr beräknas tas i anspråk år 2003

Tabell 5

Förändringsförslag för verksamhetsgren:

Grundläggande högskoleutbildning (Mkr)	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Ber.	År 2 Ber.	År 3 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 1) 2)	1 359	1 483	1 477	1 472	1 472
Förslag till förändring av takbelopp nr 1 3)			17	40	70
Förslag till förändring av takbelopp nr 2					
Förslag till förändring av takbelopp nr 3					
Förslag till förändring av medel för särskilda åtaganden 4)			2	2	2
Anslag till pensionspremie	65	0	0	0	0
Avgifter och andra ersättningar	178	185	189	193	196
Bidrag	52	54	55	56	57
Finansiellt netto	8	8	8	8	8
Summa intäkter	1 662	1 730	1 748	1 771	1 806
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 008	1 048	1 084	1 123	1 170
Lokaler	264	273	290	305	308
Drift/övrigt	298	304	311	320	327
Avskrivningar	51	53	55	57	59
Summa kostnader	1 621	1 678	1 740	1 805	1 865
Periodens kapitalförändring	41	52	8	-34	-59

1) Anslagssparande, 6 890 tkr beräknas tas i anspråk år 2003

2) I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning med 60 800 tkr år -1 och med 62 296 tkr för resterande år.

3) Nya platser, se avsnitt 1.1

4) Flygläroinutbildning, se avsnitt 1.5

Tabell 5A Förslag till förändring

	År 1 Ber.	År 2 Ber.	År 3 Ber.
Lärosätets förslag till förändringar av hst fördelade på utb. omr.			
Humanistiskt		100	200
Teologiskt			
Juridiskt		50	100
Samhällsvetenskapligt	200	350	600
Naturvetenskapligt		50	100
Tekniskt	100	200	350
Farmaceutiskt			
Vård	50	100	150
Odontologiskt			
Medicinskt			
Undervisning			
Övrigt			
Design			
Konst			
Musik			
Opera			
Teater			
Media			
Dans			
Idrott			
Summa förändr. av antalet hst	350	850	1 500
Anvisat anslag i BP 2003 (tkr)	1 477	1 472	1 472
Takbelopp (tkr)	1 381	1 381	1 381
Summa förändringar enligt ovan av antalet hst (tkr)			
Förslag förändring av takbelopp nr 1.	17	40	70
Förslag förändring av takbelopp nr 2.			
Förslag förändring av takbelopp nr 3.			
Förslag förändring av medel för särskilda åtaganden	2	2	2
Förslag till nytt anslag	1 496	1 514	1 544

Tabell 6

**Förändringsförslag för
verksamhetsgren:**

Forskning och forskarutbildning (Mkr)	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Ber.	År 2 Ber.	År 3 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 1)	1 305	1 422	1 422	1 422	1 422
Förslag till förändring 1 2)			12	12	12
Förslag till förändring 2 3)			10	10	10
Förslag till förändring 3 4)			5	15	15
Anslag till pensionspremie	59	0	0	0	0
Avgifter och andra ersättningar	220	229	233	238	243
Bidrag	1 412	1 468	1 498	1 528	1 558
Finansiellt netto	34	34	34	34	34
Summa intäkter	3 030	3 153	3 214	3 259	3 294
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 798	1 870	1 928	1 974	2 013
Lokaler	325	337	359	376	380
Drift/övrigt	717	731	744	755	761
Avskrivningar	195	200	205	211	219
Summa kostnader	3035	3138	3237	3315	3374
Periodens kapitalförändring	-5	15	-22	-56	-79

1) I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning med 257 715 tkr år -1 och med 264 054 tkr för resterande år.

2) Konstnärlig forskarutbildning, se avsnitt 2.1

3) Beräkningsbiologi - bioinformatik, se avsnitt 2.2

4) Forskarskola inom språkområdet, se avsnitt 2.1

Tabell 7

Investeringar i anläggningstillgångar enligt nollalternativet (Mkr)	År -1 Utfall	År 0 Prognos	År 1 Ber.	År 2 Ber.	År 3 Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	466	442	447	452	457
Beräknad nyupplåning	152	185	190	190	190
varav för investering i immateriella anl.tillg.	0	15	2	2	2
varav förbättringsavgifter på annan fastighet	33	20	20	20	20
Beräknad amortering	176	180	185	185	185
UB lån i Riksgäldskontoret	442	447	452	457	462
Beslutad/föreslagen låneram	530	528			
Beräknad räntekostnad	22	17	18	18	18
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	4,7	3,8	3,9	3,9	3,9
Föreslagen låneram utifrån totalbudgeten, inklusive förändringar			528	528	528
Investeringar som ej skall lånefinansieras	111	60	58	62	60
Totalt investeringsbehov	263	245	248	252	250

Tabell 8

	År -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Redovisning av lokaler (Mkr)	2002	2003	2004	2005	2006
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Area, kvm LOA, utifrån lokalförsörjningsplanen					
- föregående års utgång	477 114	479 324	479 996	484 698	489 868
- ökning under året	6 749	1 505	5 206	5 670	3 208
- minskning under året	4 539	833	504	500	500
- vid årets utgång (A)	479 324	479 996	484 698	489 868	492 575
Förbättringsutgift på annans fastighet					
- nyinvesteringar	18	7	10	8	9
- avskrivningar	4	2	2	1	1
Total årshyra enligt hyresavtal, utifrån lokalförsörjningsplan (B)	562	582	620	652	658
Genomsnittlig hyra (kr/m²LOA)	1 172	1 213	1 279	1 331	1 335
Lokalkostnader	589	610	649	681	688
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/m²LOA)	1 229	1 271	1 338	1 391	1 397
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader	13%	13%	13%	14%	13%